στὰ σκυλόψαρα! Στὴν ἄλλη, ποὺ ἦταν στὴ Νῆσο τῶν Πεύκων, ἐφαρμόζανε τὸ μαρτύριο τῆς φυγῆς. Ἄφηναν δηλαδὴ τοὺς φυλακισμένους νὰ δραπετεύουν ἀπὸ τὸ κελλί τους καὶ τοὺς τουφέκιζαν μόλις περνοῦσαν τὸ κατῶφλι τῆς φυλακῆς.

Στὸν Πύργο τοῦ Πρίγκηπος ἡ δολοφονίες τῶν θυμάτων ἦσαν πιὸ ἀποτρόπαιες. Μάζευαν τοὺς ὁπαδοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως σὲ μεγάλες αἴθουσες μὲ 50 κρεββάτια κι' ἔκλειναν μαζύ τους καὶ μερικοὺς ἐγκληματίες. Τὴ νύχτα λοιπὸν οἱ «βαλτοὶ» αὐτοὶ δολοφόνοι προκαλοῦσαν ἕναν καυγᾶ, κι' ὅπως ἦταν ἐφωδιασμένοι μὲ στρατιωτικὰ πιστόλια, ξεπάστρευαν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ματσάδο...

Ὅσο γιὰ τὸν Πύργο τοῦ Ἀταρές, ἐκεῖ πέρα ἦταν ἡ φυλακὴ τῶν πραγματικῶν βασανιστηρίων. Ὁ διευθυντής της, ἕνας παληὸς ἀστυνομικός, ἦτον ἕνας ἀπάνθρωπος δήμιος. Κρεμοῦσε τὰ θύματά του ἀπὸ τὰ χέρια ἢ ἀπὸ τὶς ἀμασχάλες μπροστὰ σὲ μιὰ ξιφολόγχη κι' ἔπειτα ἄρχιζε νὰ τὰ κουνάη ἀλαφρά. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ μύτη τῆς ξιφολόγχης τρυποῦσε κάθε φορὰ τὴν κοιλιά τους! Καὶ φυσικά, οἱ τραγικοὶ αὐτοὶ μάρτυρες ἀναγκαζόντουσαν ἀπὸ τοὺς φρικτοὺς πόνους νὰ φανερώσουν τὰ μυστικὰ τοῦ κόμματός τους...

Τὸ πιὸ φρικτὸ ὅμως ἀπ' ὅλα τὰ μαρτύρια ἦταν ὁ εὐνουχισμὸς τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων τοῦ Ματσάδο, οἱ ὁποῖοι αὐτοκτονοῦσαν ἢ τρελλαινόντουσαν κατόπιν.

Ὁ «Νέρων τῆς Ἀβάνας» εἶχε καταργήσει ὅλες τὶς λαϊκὲς ἐλευθερίες, ὥς τὸ σημεῖο νὰ μὴν ἐπιτρέπη οὔτε τὴν κυκλοφορία τριῶν μαζὺ πολιτῶν!

Ἡ ἀντιπολίτευσις λοιπὸν προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐφαρμόση κι' αὐτὴ ἀντίποινα καὶ δὲν δίστασε μάλιστα νὰ φέρη ἀρκετοὺς ἀληθινοὺς «γκάγκστερ» ἀπὸ τὸ Σικάγο καὶ τὴ Νέα Ὑόρκη, γιὰ τὴν ὀργάνωσι τῶν μελῶν της σὲ ἀπόκρυφα ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα.

Κι' ἔτσι, λίγες μέρες μετὰ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ κάθοδο τῶν «γκάγκστερ», ὁ ἐγκληματικὸς λοχαγὸς Κάλβο δέχτηκε μιὰ νύχτα στὸ σῶμα σωστὲς πενῆντα σφαῖρες ἀπὸ ἕνα ὁπλοπολυβόλο. Ἔπειτα ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ συνταγματάρχου Ντελγράδο κι' ὕστερα τοῦ αἱματηροῦ λοχαγοῦ Σαμανιέγκο. Κι' οἱ δυό τους δολοφονήθηκαν μὲ μιὰ σκληρότητα ἀντάξια τῶν ἐγκλημάτων τους. Τέλος ὁ λοχαγὸς Γκάρθια-Σιέρρα, ὁ «δήμιος τῶν δημίων» τοῦ Ματσάδο, παρασύρθηκε ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσι σὲ μιὰ πραγματικὰ σατανικὴ παγίδα καὶ πέθανε ἀπὸ τὸν ἀκριβότερο τῶν θανάτων. Ἀπὸ ἕνα ἀνώνυμο γράμμα, ἔμαθε μιὰ μέρα ὅτι τὴν ἑπομένη νύχτα, στὶς δέκα ἡ ὥρα, θὰ συνεδρίαζαν μερικοὶ ἐχθροὶ τοῦ Ματσάδο σ' ἕνα ἀπόκρυφο σπίτι τῆς Ἀβάνας. Ὁ Γκάρθια-Σιέρρα λοιπὸν πῆγε τ' ἄλλο βράδυ γιὰ νὰ πιάση τοὺς συνωμότες, μὰ βρῆκε ἄδειο τὸ δωμάτιο. Θὰ εἶχαν φαίνεται ἀκούσει τὰ βήματά του κι' εἶχαν γίνει ἄφαντοι... Δὲν εἶχαν προφτάσει ὡστόσο νὰ πάρουν μαζύ τους κάποιο μυστηριῶδες βιβλίο τους, γιατί, ἀλήθεια, ἀπάνω στὸ τραπέζι τοῦ ἄδειου ἐκείνου δωματίου βρισκόταν ἕνα ὀγκῶδες βιβλίο. Ὁ Γκάρθια Σιερρα, βέβαιος ὅτι θὰ περιεῖχε πολλὰ μυστικὰ τῶν συνωμοτῶν, ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του καὶ τ' ἄνοιξε. Τὴν ἴδια στιγμὴ μιὰ τρομαχτικὴ ἔκρηξις τίναξε τὸ ἀπόκρυφο ἐκεῖνο σπίτι στὸν ἀέρα καὶ σκόρπισε ἐδῶ κι' ἐκεῖ κατακομματιασμένο τὸν «δήμιο τῶν δημίων». Τὸ βιβλίο ἐκεῖνο ἦταν ἕνα ἐκρηκτικὸ μηχάνημα!...

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ πρωτοφανὴς σὲ ἀγριότητα ἐμφύλιος σπαραγμὸς τῆς Κούβας κατέληξε μοιραῖα στὴν αἱματηρὴ ἐπανάστασι τοῦ λοχία Μπατίστα ποὺ ἐξεθρόνισε τὸν αἱμοσταγὴ τύραννο Ματσάδο, τὸν ἐφιαλτικὸ «Νέρωνα τῆς Ἀβάνας».

G. RIBEMONT - DESSAIGNES

ΜΕ ΛΙΓΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Εὐκολώτερα μεταπίπτει κανεὶς ἀπὸ τὸν ἔρωτα στὴν ἔχθρα, παρὰ στὴ φιλία.

Λαμπρυγὲρ

Ἡ ἀληθινὲς σκέψεις προέρχονται πάντα ἀπὸ ἀληθινὲς ἀνάγκες τῆς ψυχῆς.

Βολταῖρος

Ὑπάρχει νόμος τῆς φύσεως, κατὰ τὸν ὁποῖο τίποτε μεγάλο δὲν καταρθώνεται γρήγορα.

Κουϊντιλιανὸς

Πολλὲς φορὲς συμβαίνει ἡ ψυχὴ νὰ ναι γονατιστή, σ' ὁποιαδήποτε θέσι κι' ἂν βρίσκεται τὸ σῶμα.

Οὐγκὼ

Ὁ ἔρως εἶνε ἡ ἀρχή, ἡ αἰτία καὶ ὁ σκοπὸς κάθε μεγάλου, ὡραίου καὶ εὐγενικοῦ.

Ἀλφ. Κὰρρ

Κάθε κακὸ ἔχει στὴ ρίζα του καὶ μιὰ πλάνη.

Σαὶν Πιὲρ

Ἡ μεγαλοφυΐα ἀκτινοβολεῖ ὅπως ὁ ἥλιος.

Φλαμμαριὼν

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

(Τοῦ HENRI FOUQUIER)

Στὴ Βόρειο Γαλλία, στὴ Γερμανία καὶ στὴν Ἑλβετία τὰ Ψυχοσάββατα ἔχουν χαρακτῆρα ἀληθινοῦ προσκυνήματος. Τὰ νεκροταφεῖα γεμίζουν ἀπὸ πλῆθος — καὶ τῶν δυὸ φύλων καὶ κάθε ἡλικίας — ἀσφυκτικά. Κανένας θόρυβος, καμμιὰ ταραχή, καμμιὰ ἀνησυχία, δὲν προξενεῖται ἀπὸ τὶς χιλιάδες αὐτὲς τῶν ζωντανῶν, οἱ ὁποῖοι, μὲ ἕνα μπουκέτο στὰ χέρια, ἢ μὲ ἕναν λουλουδένιο σταυρό, πλημμυρίζουν τοὺς τάφους τῶν ἀγαπημένων νεκρῶν των, γιὸ τὸν καθιερωμένο φόρο τιμῆς στὴ μνήμη τους.

Μακρυὲς οὐρὲς προσκυνητῶν σχηματίζονται ἔξω στὶς πόρτες τῶν νεκροταφείων. Ὅλοι ὅμως περμένουν ὑπομονετικὰ τὴ σειρά τους, γιὰ νὰ μποῦν μέσα.

Ὁ θάνατος εἶνε γιὰ τοὺς βορείους αὐτοὺς λαοὺς κάτι τόσο βαρὺ καὶ τόσο ἐπίσημο, ὥστε κάθε ἐκδήλωσι οἰκειότητος ἢ ἐλαφρότητος ἀπέναντί του νὰ θεωρῆται ἱεροσυλία!

Ὅσο ὅμως κατεβαίνουμε σὲ νοτιώτερες καὶ θερμοτέρου κλίματος χῶρες, τὰ πράγματα ἀλλάζουν καταπληκτικά. Ὁ διαρκῶς γαλάζιος οὐρανός, τὸ εὔκρατο κλῖμα κι' ὁ χαρωπὸς ἥλιος διαμορφώνουν μὲ τέτοιο τρόπο τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε τὸν κάνουν εὔθυμο, θερμόαιμο, ἀψίκορο καὶ ξέννοιαστο.

Παράδειγμα χειροπιαστὸ ἀποτελοῦν τὰ νεκροταφεῖα τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας. Ἂν κάνετε ἕναν περίπατο στὸ νεκροταφεῖο τῆς Γενούης, στὴν Ἰταλία, μιὰ Κυριακὴ ἢ γιορτή, θὰ μείνετε κατάπληκτοι. Γύρω ἀπὸ τὸν τόπο αὐτὸν τῆς Ὑπερτάτης Ἀναπαύσεως, ἡ ἄφθονες ταβέρνες εἶνε γεμάτες ἀπὸ μεθυσμένο πλῆθος. Τραγούδια βραχνὰ μερακλήδων ἀντηχοῦν ἀπὸ παντοῦ, ρομβίες καὶ φωνογράφοι παίζουν τὰ πιὸ βακχικὰ τραγούδια καὶ πλῆθος ζευγαριῶν εὐθύμων καὶ σφιχταγκαλιασμένων τριγυρίζει διαρκῶς ἀνάμεσα στοὺς κατάφυτους τάφους, ζητῶντας ὀλιγόστιγμο καταφύγιο γιὰ ἕνα πεταχτὸ φιλάκι!

Θὰ πιστέψετε τώρα καὶ τὸ ἑξῆς; Ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἡ ἀστυνομικὴ διεύθυνσις Γενούης ἀναγκάστηκε νὰ ἐκδώση μιὰ αὐστηρὴ διαταγή, μὲ τὴν ὁποία ἀπαγορευόταν στὸ μέλλον νὰ χρησιμοποιοῦνται ἡ ταφόπετρες γιὰ πρόχειρο τραπεζάκι κολλατσιοῦ τῶν περιπατητῶν! Ἔ, εἶνε γεγονός, λοιπόν, αὐθεντικό, ὅσο κι' ἂν φαίνεται ἀπίστευτο!...

Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατί τὸ εἶχαν παρακάνει οἱ γλεντζέδες μὰ καὶ τσιγκούνηδες Γενοβάται. Γιὰ νὰ μὴν ἐξοδεύουν πολλὰ στὶς τριγύρω ταβέρνες, ἔπαιρναν ἀπὸ τὸ σπίτι τὸ φαγητό τους, ἐφοδιαζόντουσαν συγχρόνως μὲ ἄφθονο κρασὶ καὶ πήγαιναν ἴσα στὸ δροσόλουστο νεκροταφεῖο τους, σὰν νὰ ἦταν ἡ πιὸ ἥθηνὴ καὶ γραφικὴ ἐξοχή τους. Κι' ἐκεῖ, ἁπλώνοντας ἐπάνω σὲ μιὰ ταφόπετρα τὶς προμήθειές τους, κι' ἀκούγοντας τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν καὶ τὸν ἁρμονικὸ ψίθυρο τῶν πολυαρίθμων συντριβανιῶν τριγύρω τους, φιλοσοφοῦσαν τόσο βαθειὰ γιὰ τὴν ἐματαιότητα τῶν ἐγκοσμίων», ὥστε γινόντουσαν τύφλα στὸ μεθύσι κι' ὁ χορός τους ἔπειτα μὲ τὰ τρεκλίσματά τους ἔφερνε πολλαπλὲς ζημίες στοὺς κήπους τῶν ἰδιοτικῶν τάφων τοῦ νεκροταφείου!

Στὴ Φλωρεντία πάλι ἡ κηδεῖες γίνονται τὰ χαράματα. Μόνον οἱ οἰκεῖοι κλαῖνε. Οἱ ἄλλοι ποὺ παρακολουθοῦν, μποροῦν νὰ γελοῦν καὶ νὰ χαριεντίζωνται ἐλεύθερα ἀναμεταξύ τους, δίχως αὐτὸ νὰ σοκάρη σὲ κανέναν!

Σὲ πολλὲς πόλεις τῆς Ἱσπανίας ἡ κηδεία γίνεται μὲ ταχύτητα ἀστραπιαία. Τὰ ἁμάξια καὶ τὰ αὐτοκίνητα, ποὺ ἀκολουθοῦν τὴ νεκροφόρο, συμμορφώνονται μὲ τὴν ταχύτητά της καὶ τρέχουν—σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο—τόσο γρήγορα, ὥστε οἱ ἀστυφύλακες τῆς Τροχαίας Κινήσεως ρυθμίζουν τὴν κίνησι τῶν ἄλλων ὀχημάτων σὲ τρόπο εὐνοϊκὸ καὶ διευκολυντικὸ γιὰ τὰ ἔξαλλα τροχοφόρα τῆς κηδείας!

Καὶ κάτι ἐξωφρενικό: Ἡ ἀσφαλιστικὲς ἑταιρεῖες στὴν Ἱσπανία σκέπτονται νὰ ἐξαιρέσουν τὰ τροχαῖα δυστυχήματα, ποὺ γίνονται τόσο συχνὰ στὶς κηδεῖες, κάθε ἀποζημιώσεως!

Στὴ Λισσαβῶνα τῆς Πορτογαλλίας ὑπάρχει μπρὸς στὴν εἴσοδο κάθε ἐκκλησίας ἕνα εἰδικὸ μαρμάρινο τραπέζι. Σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι μποροῦν οἱ ἄποροι ν' ἀκουμποῦν ἐλεύθερα τὸ πτῶμα τοῦ νεκροῦ των, γιὰ νὰ ἀναλάβη ἡ ἐκκλησία τὰ ἔξοδα τῆς ταφῆς του.

Ἐγὼ δὲ προσωπικῶς θυμοῦμαι ὅτι πρὸ ὀλίγων χρόνων, ἐνῶ περιεργαζόμουν τὴ θαυμαστὴ μητρόπολι τῆς Λισσαβῶνος, κάποιο πρωῒ εἶδα ἐπάνω στὸ εἰδικὸ αὐτὸ μάρμαρο ἕνα ψυχρὸ πτῶμα βρέφους.

Μὴ ξέροντας τὸ ἔθιμο καὶ νομίζοντας ὅτι πρόκειται γιὰ καμμιὰ κέρινη κούκλα, πλησίασα περίεργος νὰ τὴν ἐξετάσω ἀπὸ κοντά. Φανταστῆτε τὴν κατάπληξί μου ὅταν ἔνοιωσα στὴν κρύα ἐπαφὴ τοῦ χεριοῦ μου μὲ τὸ προσωπάκι της ὅτι δὲν ἦταν κούκλα, ἀλλὰ πτῶμα βρέφους, δυὸ - τριῶν μηνῶν ἡλικίας!... Καὶ χρειάστηκαν ἡ ἐξηγήσεις μερικῶν τυχαίων διαβατῶν, γιὰ νὰ μὴν τρέξω ἀμέσως ἀνατριχιασμένος στὸ πλησιέστερο Ἀστυνομικὸ Τμῆμα...

Εἶνε δικαιολογημένη λοιπὸν ἡ παροιμία: «Κάθε τόπος καὶ ζωκόνι, κάθε γειτονιὰ καὶ τάξι».